

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția: Strada Academiei No. 6. Administrația: Parcul Ștefan cel Mare No. 8.	Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni	Abonament: Exemplarul . . . . . 5 Lei Pe un an . . . . . 200 Lei
---	--	--

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 1615—1930.

Primiri în institutele diecezane.

La institutele diecezane și anume: Seminarul diecezan din Oradea pentru elevii de liceu și dela școala normală diecezană, Internatul Pavelian de băieți din Beiuș și Internatul Pavelian de fete din Beiuș, *taxa de întreținere pe anul școlar 1930/31 va fi de 12.500 lei*, în care se cuprinde întreținerea întreagă, nu însă și vestimentele.

Elévii merituosi și lipsiți de mijloace materiale, întrucât în anul școlar trecut au obținut la studii o medie de cel puțin 7, li-se vor acorda reduceri de taxă, iară cei, cari în anul trecut au terminat vre'o clasă secundară cu o medie de cel puțin 8, vor putea fi primiți în celea câte 30 locuri, ce vor fi gratuite la fiecare internat. Școala normală diecezană pentru anul școlar viitor are 30 burse disponibile.

Toți aceia, cari doresc, ca în anul școlar 1930/31 să fie primiți în institutele de mai sus, ca solvenți sau cu reduceri, sau în locurile gratuite, vor avea ca până cel mult în 5 Iulie crt. să-și înainteze *Rectoratelor* acelor institute cererile provăzute cu următoarele documente:

- estras de botez;
- certificat școlar de pe anul trecut;
- certificat medical (recurenții noui);
- certificat de paupertate, întrucât reflectează la favor.

Rectoratele singuraticelor institute vor fi în drept, ca întrucât vor avea locuri disponibile, să-i primească și pe aceia, cari se vor anunța după 5 Iulie crt. însă numai cu taxa întreagă.

Oradea, Șed. cons. din 18 Iunie 1930.

PARTEA NEOFICIALĂ

Chestia coloniei „Colonel Paulian” încă nu-i închisă.

Cititorii noștri își vor aduce aminte cum am demascat noi opiniei publice mijloacele meschine, cu care o anumită biserică, în complicitate și cu concursul pozitiv al organelor de Stat, au încercat să ne fure 104 familii cu circa 500 suflete. (Vezi „Vestitorul” 1929 No. 13—14 și 22). Autoritatea bisericească, sesizată de cele constatate și descoperite de noi, a desvăluit Ministerelor respective abuzurile și nedreptatea nemaipomenită ce s'au comis împotriva credincioșilor noștri români uniți din Colonia Colonel Paulian. Ministerul Agriculturii și al Domeniilor cu decusul său din 23 Sept. 1929 a și ordonat o anchetă, în care să se constate gradul de vinovăție a organelor agricole din Satu Mare, în specie a consilierului agricol Tudoriu Drăgan și a agronomului regional George Ionescu.

Dar rezultatul acestei anchete, condusă de delegatul Ministerului inspectorul agricol Manolescu din Oradea după o metodă cu adevărat bizantină, e revoltător. Deși s'a dovedit cu martori și cu acte publice — între altele prin procesul verbal de revocarea trecerii unor credincioși, dresat în fața ofițerului stării civile din Doba, în care spune apriat că acești credincioși deaceia au făcut trecerea la ortodoxie, deoarece au fost amenințați de d-l consilier Tudoriu Drăgan cu aceea, că toți cari sunt de religia greco-catolică vor fi scoși din colonie și muțați în alte colonii — deși s'a dovedit că atât agronomul Ionescu cât și consilierul Tudoriu Drăgan în zilele de 28 Iulie și 25 Aug. 1929 au făcut declarații în colonie, că în colonia Colonel Paulian nu există greco-catolici, ci numai ortodocși, ori dacă cineva totuș ar cuteză să se declare gr.

ca, va fi scos din colonie și mutat aiurea, — ce credeți ce rezultat a dat ancheta? On. Minister al Agriculturii și Domeniilor prin adresa din 27 Nov. 1929 No. 54782 face cunoscut Episcopiei Române Unite din Oradea, că din cercetările întreprinse în localitate reese că organele serviciului agricol nu au exercitat nici un fel de presiune și nu au influențat cu nimic, la trecerea unora din coloniști dela o confesie la alta și deci „nu este cazul a se aviza la nici un fel de măsuri“.

Așa au ieșit curaji menționații domni din această chestiune, cu gâtuirea cea mai revoltătoare a dreptății și a adevărului.

Va să zică agronomul Ionescu și consilierul Tudoriu nu au făcut nici un fel de presiune și nu au influențat cu nimic la trecerea unor credincioși de-ai noștrii la religia ortodoxă, atunci când e dovedit cu martori și cu acte publice, că i-au amenințat cu scoaterea din colonie și sub influența acestei amenințări vre-o 9 coloniști mai slabi la inger au și alergat la ofișerul stării civile din Doba să declare trecerea la ortodoxie. Ori nu este nici o influențare să ameninți tu pe coloniști așezați de 2—3—4 ani acolo și cari și-au înfiripat o mică gospodărie, că de se vor mărturisi greco-catolici îi vei transfera cu cățel cu purcel cu tot în altă colonie la cine știe ce distanță? Trebuie o presiune mai mare să-l pui în alternativa: ori se declară ortodox, ori i-se distruge agoniseala de câțiva ani și rămâne vagabond prin țară?

Dar vina consilierului Tudoriu nu e numai aceasta. Cum a putut el coloniza români greco-catolici într-o colonie ortodoxă pe simpla afirmare a acestora — să presupunem, — că ei sunt de *legea românească*? Putem noi presupune aci gând curat? Nu mai vârtos trebuie să presupunem, că el prin așezarea acestora în colonia declarată, rogu-mi-te, de Direcția colonizării de *ortodoxă*, a voit să câștige prin abuzarea de opera mare a colonizării proslăviți pentru legea ortodoxă? Una din două: ori d-l Tudoriu Drăgan a ignorat răutăcios, ori n'a știut, că a fi de *legea românească* nu înseamnă a fi ortodox; ori i-a colonizat cu gândul ca mai târziu să-i constrângă pe acești coloniști să se facă ortodocși. În amândouă cazurile însă nu i-a fost și nu-i este locul acolo unde stă. Pentru că funcționarii din provinciile alipite nu-i voie să fie nici ignoranți, cu atât mai puțin cu conștiință și cu intențiuni *bizantine*.

Ne miră cum ministerul în fața unor dovezi vădite îi declară pe cei doi inculpați de nevinovați. De altfel dacă privim lucrul din altă parte, nu ne miră de loc. Ce mai știi ce raport a trimis celalalt funcționar „dominant“ Ministerului, inspectorul Manolescu din Oradea, încredințat cu ținerea anchetei, care, la început, crezând că a descins dela Inalta Poartă a Fanarului în cutareva pașalâc din Ardeal, nici n'a voit să drezeze proces-verbal la anchetă, zicând că el n'a venit să drezeze proces-verbal, ci să facă „constatări“, și numai în urma energicelor proteste ale delegatului nostru, a binevoit potențial inspector să pună pe hârtie unele „constatări“ într'un stil confus și ordine nelogică și omițând, ori rețușând, tot ce era în sarcina acuzaților Purdel, Tudoriu și Ionescu? Asta se cheamă anchetă civilizată, obiectivă? Unde mai pui, că observațiunile delegatului episcopiei ortodoxe și desculpările învățătorului preot ortodox, acuzat cu *faș în acte publice*, d-l inspector Manolescu le-a dosit dinaintea delegatului nostru să nu le poată răspunde, trimițându-le direct la Minister. Asta la noi se cheamă

bizantinism, fanariotism, nu anchetă cinstită și civilizată.

Felul cum s'a făcut această anchetă este o rușine pentru țară și pentru acel Minister; că un lucru atât de simplu și atât de vădit, este acoperit și masacalizat cu cea mai scârboasă călcare în picioare a adevărului, a dreptății și a oricărei civilizațiuni.

Așteptăm dela D-l Ministru al Agriculturii și al Domeniilor să șteargă această pată și rușine de pe Ministerul D-sale și de pe această țară.

Dar ceea ce ne revoltă până la paroxism e, că ancheta ordonată de Ministerul Cultelor prin adresa sa No. 41.983 din 11 Nov. 1929 *nici până în ziua de azi nu s'a finit*. Suntem informați, că înalte fețe simandicoase au intervenit, ca dosarul să se pună la arhiv, pentru ca să nu iasă la iveală metodele vrednice de Fanar prin cari s'a înființat parohia ortodoxă în colonia Colonel Paulian cu 9 familii ortodoxe și cu 104 unite, fără știrea acestora și al căror nume învățătorul-preot ortodox Purdel le-a scris cu mâna stângă împreună cu Ananie Stoica, dupăcum vedește următorul

Proces verbal,

redactat în colonia Colonel Paulian, la 1 Septembrie 1929, fiind prezent Revmul dn protopop al Mădărasului: Romul Buzilla, Ioan Soran preot din Doba, Iancic Petru preot în Ludoveni și poporeniil Coloniei.

Poptean Ioan dă la proces verbal următoarele: La înființarea coloniei am fost delegatul coloniei. D-l Purdel Ioan, ca preot ortodox trimis în colonie a făcut un tablou fals al coloniștilor, întrucât în acel tablou a trecut pe colonoștii aparținători gr. cat. ca ortodocși, iscăliind numele lor singur cu mâna stângă, iar o altă parte a coloniștilor a iscălit-o prin Stoica Ananie, ca să nu apară una și aceeași scrisoare. Declar că toți cei iscăliți în tablou afară de 12 inși cari cu mâna proprie s'au iscălit, au fost absenți. Ca martori ai adevăratății celor spuse de mine sunt: Potra George și Gordan Petru, Măgdaș Dănilă. Pe baza acestui tablou fals s'a înființat parohia ortodoxă în colonie în anul 1926.

Înaintea noastră:
ss. Romul Buzilla,
protopop.

ss. Poptean Ioan,

Cred înaltele fețe simandicoase și „iubitoare de adevăr“, că asemenea manevre pot scăpa justiției dumnezeiești și omenești? D-l procuror din Satu Mare își va ști face datoria, dacă nu și-o știe Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor. *Parohia ortodoxă română din colonia Colonel Paulian s'a înființat pe bază de fals în acte publice*, ceea ce apare din cele spuse mai sus.

De descoperirea acestei mișelii se tem înaltele fețe, deaceea vreau s'o acopere. Dar Dumnezeu e viu în cer și pe pământ. De ce se tem, nu vor scăpa.

Dăm pentru edificare publicului cititor următoarele acte, din cari va vedea oricine lămurit situația din acea colonie terorizată și maltrată de potențaii ortodoxiei și de organele Statului puse în serviciul ei.

Proces verbal,

redactat în colonia Colonel Paulian, la 1 Sept. 1929, fiind prezenti: Revmul Domn Protopop al Mădărasului Romul Buzilla, Ioan Soran preot în Doba, Iancic Petru preot în Ludoveni și poporeniil coloniei;

Noi subscrișim dăm la proces verbal următoarele: În Dumineca din 28 Iulie a. c. venind la fața locului On. Ioan Soran preot în Doba, ca preot al coloniștilor, numit în aceasta calitate de Preaveneratul Ordinariat gr. cat. de Oradea-Mare, ca să constateze numărul familiilor gr. cat. din colonie, a venit la adunare d-l Agronom dela Satu-Mare: Georgiu Ionescu și a declarat în fața adunării întregi: în colonia colonel Paulian au

sunt credincioși gr. cat. și dacă totuși cineva ar cuteza să se declare de religia gr. cat. pe acela momentam îl va da afară din colonie, transferându-l în alt loc. Astfel d-l agronom a voit, ca să ne înfrice, să ne deslipească de sf. noastră religie.

ss. Dumitrean Ioan.
ss. Tiran George.
ss. Ioan Soran preot al coloniei.
ss. Tepei Vasile.

ss. Matica Vasile.
ss. Mărcuș Vasiliu.
ss. Potra Gheorghe.
ss. Silaghi Ioan.
ss. Indescifrabil.
ss. Vasile Silaghi.

Proces verbal,

redactat în colonia Colonel Paulian, în 1 Septembrie 1929, fiind prezenți: Revmul Domn protopop al Mădărasului, Ioan Soran preot din Doba, Petru Iancic preot în Ludoveni și poporeniul coloniei.

Notic Ioan dă la proces verbal următoarele: În Duminică din 25 August crt. înainte de masă s'a prezentat în colonie dl. Consilier Agricol: Tudoriu și luând contact cu preotul ortodox Ioan Purdel a fost rugat de către acesta, ca să ia măsuri împotriva mea să mă dea afară din colonie, deoarece sunt propagandistul creco-catolicilor, dând loc în curtea mea părintelui din Doba, ca pe seama credincioșilor gr. cat. să servească în Dumineci și Sărbători serviciul divin. D-l Consilier Tudoriu, m'a interpelat cu aceste cuvinte: de ce fac propagandă între oameni, deoarece colonia aceasta e ortodoxă și cu aceasta mi-a însemnat numele.

Înaintea noastră:
ss. Romul Buzilla
protopop.

ss. Matica Vasile.
Tiran George,
ss. Bleda Petru,
ca martori la cele întâmplate
și luate la proces verbal.

Copie

După procesul verbal dresat la oficiul stării civile Doba în ziua de 23 Septembrie 1929.

Sunt prezenți subsemnații: se prezintă în persoană Morariu Ioan de 39 ani născut în comuna Săbișa, Iluț Nuț de 45 ani născut în comuna Seini, Balaj Grigorie de 41 ani născut în comuna Ilba, Hereș Ioan de 51 ani născut în comuna Sarasău și Pop Gheorghe de 25 ani născut în Desesti, toți domiciliați în comuna Doba, în colonia „Paulian”, cu toții predau următoarele: . . . În ziua de 25 Aug. 1929 susnumiții ne-am prezentat la of. st. civ. unde am declarat cu toții că părăsim religia gr. cat. și tot atunci am cerut și am declarat că trecem și îmbrățosăm religia ortodoxă română. Noi cu toții la înfăptuirea acestui fapt am fost terorizați de d-l Consilier fiindcă în ziua de 25 Aug. 1929 după ieșirea din Biserică s'a prezentat d-l Consilier în colonie și a controlat coloniștii cari sunt aprobați pentru împroprietărire, declarând că aceasta colonie e ortodoxă, iar acei coloniști cari sunt de religie gr. cat. vor fi mutați în colonia Ludoveni ori Micula unde coloniștii toți sunt gr. cat. Noi din această cauză înfricându-ne că vom fi ridicăți depe locurile unde am fost odată așezați, ne-am hotărât că mai bine vom trece la religia ort. numai să nu pierdem pământul căpătat. Pe baza motivelor declarate mai sus cu toții declarăm că declarațiile noastre de trecere de la religia gr. cat. la religia ortodoxă făcută în ziua de 25 Aug. 1929, le retragem și le decla-

răm de nule. Prezentul proces verbal după citire și explicație s'a subscris D. C. M. S. ss. Ioan Morar, ss. Iluț Nuț, ss. Soncuteanu Alexandru, ss. Balaj Grigorie, ss. Hereș Ioan, ss. Pop Gheorghe, ss. Tămaș Ioan of. st. civ. și Iscălițor de nume.

L. S.

Pentru conformitate:
ss. Tămaș Ioan,
notar.

Notăm 1) că colonia și azi, conform anchetei din 29—30 Oct. 1929 ținută de d-l insp. Manolescu, stă din 104 familii gr. cat. și numai 9 ortodoxe, și totuși ortodocșii au parohul, biserica și cantorul împroprietăriți; gr. catolicii n'au nimic.

Notăm 2) că organele serviciului agricol din Satu Mare se apără zicând, că acea colonie a fost prevăzută ca și colonie ortodoxă, precum cea dela Vetiș ori Micula au fost prevăzute ca și gr. cat.

Bun. Dar atunci cu ce făjărnicie bizantină a colonizat acolo D-l consilier agricol Tudoriu 66 familii gr. cat.? De ce n'a cerut dovezi scrise despre religia țărănilor cari solicitau colonizarea în Paulian? Ori unde suntem? În Turcia ori la Bizanț?

Ori e just, că după ce consilierul agricol Tudoriu a comis o neglijență culpabilă cu grave urmări de perturbare a conștiințelor și a ordinii publice, acei coloniști, 66 familii, să fie scoase din colonie și aruncate cine știe unde? Să fie scoase acum după 3—4 ani de colonizare, când au casă și gospodărie? Bunul simț va dicta o altă soluție: Parohia ortodoxă din Colonia Paulian trebuie desființată. Statul Român nu-și poate permite luxul ca pentru 9 familii să plătească preot și să împroprietărească cu toate loturile cuvenite parohia, biserica și pe cantor. Iar credincioșii gr. cat. de 12-ori mai mulți ca cei ortodocși, au dreptul de 12-ori mai mare la același favor. Ce zic favor? Au dreptul strict, căci în Statul român o colonie, un sat nou, nu poate fi lipsit de un factor cultural și moral cum e biserica, resp. parohia. Deci celor 500 suflete gr. cat. trebuie să li se înființeze parohie gr. cat.

Cerem factorilor în drept. să soluționeze această chestiune cu un ceas mai de grabă, să nu încolțescă în sufletele țărănilor acelora hârțuiți și terorizați de ani de zile convingerea, că în țara aceasta dreptatea și adevărul pot fi gătuite, fără să fie cine să le scape din ghiarele gătuitorilor. Căci va fi rău de noi atunci.

Păr. Dr. Tăutu,
profesor de teologie.

Impărăția de o mie de ani a Adventiștilor.

Iadul nu le place Adventiștilor, deaceia l-au scos din învățatura lor. În schimb au introdus ceva cu totul străin religiei creștinești, adică învățatura despre împărăția de o mie de ani a lui Cristos pe acest pământ înainte de sfârșitul lumii.

După această învățatură, fără nici un temei de altcum, înaintea sfârșitului lumii Cristos va veni pe acest pământ din cer împreună cu 144 mii de sfinți perfecți din mijlocul Adventiștilor spre a domni aici pe pământ o mie de ani în pace și fericire. În cursul

acestor ani puterea diavolului ar fi cu totul legată. Nu admit Adventiștii judecata particulară îndată după moartea omului, deși sf. Pavel în epistola sa către Evrei scrie (9. 27): »Este rânduit oamenilor odată să moară, iar după aceea judecata«. Spun încă, că după împărăția de o mie de ani a lui Cristos va urma judecata universală.

Nu numai Adventiștii, ci și alte secte protestantice profesază această învățatură greșită.

Ei au venit la dansa printr'o înțelegere greșită

a capitolului al 20-lea a Apocalipsei Sfântului Ioan Apostolul. Ucenicul cel prea iubit al Domnului vede pe un înger pogorându-se din cer. El prinde pe diavolul și îl leagă o mie de ani, îl aruncă în adânc, îl închide și pune pecete peste el, ca să nu înșale mai mult popoarele, până se vor împlini o mie de ani. Sfântul Ioan mai vede scaune și șed pe ele și li s'a dat judecată, și sufletele celor tăiați pentru mărturisirea lui Isus și pentru cuvântul lui Dumnezeu, și au împărățit cu Cristos o mie de ani. Aceasta este învierea cea dintâiu. (20. 5).

Dar dacă se va plini cea o mie de ani, se va deslega satana din temnița sa și va ieși să înșale neamurile cele din patru unghiuri ale pământului, să-i adune la război, al căror număr este ca nisipul mării.

Dar s'a pogorât foc dela Dumnezeu din cer și i-a mâncat pe ei și diavolul; cel ce-i înșelă pe ei a fost trimis în cuptorul cel de foc și se vor ehinui ziua și noaptea în vecii vecilor. Aceasta este moartea cea de a doua. (20. 7-14).

Iată izvorul, din care Adventiștii au luat părerea lor despre sosirea lui Cristos pentru o domnie pământească de o mie de ani. Cu învățătura aceasta atrag multe suflete ușuratică, cărora le place o învățătură fără iad, dar cu făgăduința unei puteri mari și unei fericiri extraordinare timp de o mie de ani.

Ce trebuie să zicem despre această părere a Adventiștilor? Trebuie să spunem, că Adventiștii cu făgăduința lor despre împărăția de o mie de ani a lui Cristos pe acest pământ, n'au inventat nimica nou. Ei respectează numai o veche părere greșită despre împărăția lui Cristos, care s'a ivit, scurt timp după înălțarea Domnului, între cei dintâi creștini. Ereticii Ebioniști și ereticul Cerint au învățat, că dreptii vor domni pe pământ cu Cristos gustând și plăceri sensuale. Părerea aceasta a rămas, slavă Domnului, numai întreeretici și a pierit cu dânșii după o scurtă vreme.

Unii dintre creștinii celor dintâi trei veacuri erau de părere, că dreptii vor domni în lumea aceasta cu Cristos, deși fără plăceri sensuale. Dar iată, această părere a dispărut și ea, mai ales, fiindcă nici un sfânt Părinte al bisericii n'a susținut-o, ba, din potrivă, toți Părinții au respins-o cu energie ca și o părere greșită.

Știm prea bine, că trebuie să înțelegem sfânta Scriptură după explicarea obștească a sfinților Părinți. O astfel de explicare a capitolului al 20-lea al Apocalipsei în sensul Adventiștilor nu o găsim la sfinții Părinți, deci nici nu o putem primi, ci trebuie să o respingem.

Să ne aducem aminte, că Apocalipsa sf. Ioan mai presus de toate este o carte profetică, care nu trebuie să fie înțeleasă ca o carte istorică după literă, ci într'un chip duhovnicesc. Așa profețiile mesianice ale prorocilor Vechiului Testament au fost înțelese din partea Evreilor pe timpul lui Cristos după litere

și au dat prilej la o înțelegere cu totul falsă. Chiar Apostolilor le-a fost cam greu să se desfacă de așteptarea unei împărății a lui Cristos pe acest pământ în sens politic. Tocmai aceeași interpretare falsă a profețiilor mesianice a dat prilej ereziilor Ebioniștilor și ale lui Cerint.

Deci, nu trebuie să înțelegem în sens literar prorocia sf. Ioan în capitolul al 20-lea despre împărăția lui Cristos timp de o mie de ani. Acea mie de ani însemnează în sensul profetic un timp foarte lung. Sf. Scriptură ne învață, că o mie de ani sunt înaintea lui Dumnezeu ca o singură zi.

Deci nu numai explicarea marilor Părinți ai Bisericii, ci și înțeleapta explicare științifică a sf. Scripturii, ne arată că părerea Adventiștilor despre domnia lumească de o mie de ani a lui Cristos pe acest pământ este greșită.

Învierea morților în ziua cea din urmă și judecata cea din urmă se propun din partea lui Isus și a Apostolilor așa, în cât între ele nu încapă în nici un chip domnia pământească a Adventiștilor, ci toți morții înviază, cei buni și cei răi, toți sunt duși la judecată și primesc dreapta răsplată a faptelor lor, precum am zis mai sus vorbind despre greșeala Adventiștilor cu privire la iad. (sf. Mat. 24, 30, 31. — Marcu 13, 26, 27 și 25,—31 seq. Luca 21, 27, 28).

Afară de aceasta sf. Scriptură ne învață, că viața pe acest pământ este pentru cei drepti o încercare, după pilda lui Cristos. El a trebuit să între în gloria sa după multel suferințe, noi asemenea trebuie să intrăm în împărăția lui Dumnezeu »prin multe necazuri« (Faptele Apost. 14. 21). Deci nici într-o această învățătură nu-i loc pentru împărăția lumească de o mie de ani a lui Cristos înaintea intrării în cer după judecata universală.

Ceeace ne spune cartea profetică a sfântului Ioan în capitolul al 20-lea despre o mie de ani înțelegem așa dar, după tâlcuitorii catolici ai sfintei scripturii, așa, că puterea diavolului a fost legată foarte mult prin rescumpărarea lui Cristos pentru »o mie de ani« adică pentru întregul timp al Noului Testament, mai ales după distrugerea împărăției păgânești romane. Dar la sfârșitul lumii diavolul, după prorocia lui Cristos însuși, va avea o putere mai mare, mai ales prin Anticrist, care va înșela pe mulți. (Mat. 24. 24).

În acest timp al Noului Testament sufletele sfinților, cari au pățimit pentru Cristos, domnesc cu dânșii în cer iar biserica lui răspândindu-se prin adevărul său și prin harurile sale, domnește pe acest pământ.

Aceasta este întâia înviere a omenirii după starea Vechiului Testament fără Cristos, dar în întunericul păgânismului.

A doua înviere va veni la sfârșitul lumii tocmai imediat înaintea judecării din urmă și atunci diavolul va fi trimis cu toți aderenții săi în cuptorul de foc,

unde se vor chinuî în vecii vecilor, după ce s'au judecat morşii din cele scrise în cărţi după faptele lor. »Aceasta este moartea a doua« (cap. 20. 12. 14).

Înţelegând aşa capitolul al 20-lea al Sf. Ioan avem de partea noastră şi pe marii sfinţi Părinţi ai bisericii, cari resping domnia pământească de o mie de ani a lui Cristos, avem pentru noi învăţătura sf. Scripturi despre învierea universală a morşilor şi despre judecata din urmă şi învăţătura despre calea

crucii pe care trebuie să umblăm, avem pentru noi felul de a aplica sfânta scriptură a învăţaţilor catolici, cari au şi ştiinţă şi bunăvoinţă de a căuta adevărul pe temelia Bisericii catolice.

Deci, să respingem învăţătura Adventiştilor despre împărăţia lor de o mie de ani pe acest pământ, ca o nouă greşeală a lor şi ca o nouă dovadă, că un catolic nu poate fi Adventist.

P. Felix Wiercinski S. J.

Statutele A. G. R. U.-lui¹

I. Numirea, scopul şi mijloacele

Art. 1. În temeiul art 14 din legea pentru regulamentul general al cultelor se înfiinţează o uniune cu caracter religios, cultural şi naţional a Românilor uniţi cu Roma, numită: *Asociaţiunea Generală a Românilor Uniţi* (A. G. R. U.).

Art. 2. Sediul central este în Cluj.

Art. 3. Scopurile A. G. R. U. sunt:

- Susţinerea, apărarea şi realizarea intereselor Bisericii române unite cu Roma;
- Adâncirea vieţii sufleteşti a membrilor şi intensificarea educaţiei religioase;
- Indrumarea vieţii publice şi private potrivit eticei creştine, în sentimentul iubirii de neam şi de patrie;
- Combaterea curentelor sociale şi religioase cu caracter sectant, destrucţiv, antinaţional şi anti-creştinesc.

Art. 4. Pentru atingerea acestor scopuri A. G. R. U. se va servi de următoarele mijloace:

- morale: adunări, conferinţe, prelegeri, răspândire şi editare de cărţi, reviste şi ziare scrise în spirit creştinesc şi românesc, etc.
- materiale: cotizaţii de membru, donaţiuni, legăte, chete şi alte izvoare legale de venit.

Art. 5. În cadrul A. G. R. U. este exclusă politica de partid.

II. Membrii.

Art. 6. Membri ai A. G. R. U. pot fi Români Uniţi fără deosebire de sex, cari cer înscrierea şi prin aceasta se obligă a satisface îndatoririlor statutare. Membrii sunt:

- fondatori*, cari plătesc odată şi pentru totdeauna suma de 5000 Lei;
- pe viaţă*, cari plătesc odată pentru totdeauna suma de 2000 Lei;
- activi*, cari plătesc anual cotizaţia de 100 Lei;
- ajutători*, cari plătesc anual cotizaţia de 10 Lei.

Art. 7. Arhieriei bisericii române unite cu Roma sunt patronii A. G. R. U., iar I. P. S. S. Metropolitul de Alba-Iulia şi Făgăraş este de drept şi preşedinte de onoare al A. G. R. U.

Art. 8. Comitetul central al A. G. R. U. poate decerne titlul de *membru de onoare* acelor membri, cari au contribuit în mod excepţional la înflorirea A. G. R. U. pe teren fie moral, fie material.

Art 9. Membrii fondatori, pe viaţă şi activi au drept de vot activ şi pasiv potrivit prevederilor statute şi beneficiază în general de toate drepturile acordate membrilor de statute. Membrii ajutători nu au drept de vot, decât în adunările parohiale.

Art. 10. Îndatoririle membrilor sunt:

- conduită morală corespunzătoare scopurilor A. G. R. U.
- participarea la adunări şi manifestări organizate de A. G. R. U.
- popularizarea A. G. R. U.
- plata cotizaţiilor.

Neplata cotizaţiei timp de 3 ani are drept urmare pierderea calificăţii de membru.

Comitetul central al A. G. R. U. ca ultima instanţă, poate exclude pe acel membru, care are conduită potrivnică înaltelor scopuri urmărite de A. G. R. U.

III. Conducerea A. G. R. U.

Art. 11. A. G. R. U. se conduce prin adunarea generală, congresul general, congresele diecezane, comitetul central, comitete diecezane şi comitete parohiale.

Art. 12. Adunarea generală a tuturor membrilor se va convoca numai în cazuri excepţionale pentru a da îndrumări de ordin general A. G. R. U.

Art. 13. *Congresul general* se compune din membrii comitetului central, membrii comitetelor diecezane, membrii fondatori şi 10 delegaţi de către fiecare congres diecezan. La şedinţele congresului general poate asista însă oricare membru al A. G. R. U. Congresul general al A. G. R. U. se ţine în fiecare an, după posibilitate în luna Septembrie; convocarea se va face cu cel puţin 30 zile înainte, prin ziar, de către preşedintele şi secretarul general al comitetului central. Locul se desemnează de congres pentru anul viitor. Ordinea de zi o fixează comitetul central.

Art. 14. Atribuţiunile congresului general sunt:

- alegerea preşedintelui şi membrilor comitetului central şi a comitetului de cenzori;
- hotărâri asupra raportului general de activitate;
- votarea bugetului şi descărcarea pentru gestiunea din anul precedent;
- îndrumarea generală a activităţii A. G. R. U.
- modificarea statutelor, în condiţiunile prevăzute de art. 33 şi 36 din statute.

Art. 15. Congresul general decide în mod obişnuit cu majoritate absolută de voturi. În caz de majoritate relativă votul este nul, iar la alegeri se declară balotaj între cei doi candidaţi cari au întrunit mai multe voturi.

¹ La cererea mai multor cititori şi dorind ca să fie cunoscute de către toţi cititorii noştri, publicăm aci în întregime Statutele AGRU-lui aprobate în Conferinţa Episcopatului român unit sub No. 153/930.

Art. 16. Congresul general e prezidat de președintele comitetului central, iar în lipsa președintelui de unul dintre vicepreședinți.

Art. 17. Congresul general extraordinar se poate convoca în caz de nevoie de către comitetul central, sau la cererea unui comitet diecezan, cu cel puțin 10 zile înainte.

Art. 18. Congresul diecezan se compune din: membrii comitetului diecezan, președinții sau un delegat al comitetelor parohiale și al asociațiilor religioase, membrii fondatori și pe viață ai A. G. R. U. cu domiciliul pe teritoriul eparhiei respective.

Atribuțiile congresului diecezan sunt:

a) alegerea președintelui și membrilor comitetului diecezan și a comitetului de cenzori;

b) controlarea și îndrumarea activității comitetului diecezan și a comitetelor parohiale.

Congresul diecezan ordinar se ține în primăvara fiecărui an între Paști și Rusalii, iar extraordinar de câte ori trebuința va cere.

Art. 19. Adunarea parohială se compune din toți membrii A. G. R. U. domiciliați pe teritoriul respectivei parohii. Adunarea parohială ordinară se ține în fiecare an în Dumineca Tomii, iar extraordinară în cazuri de necesitate. Atribuțiile adunării parohiale sunt:

a) alegerea președintelui și membrilor comitetului parohial și a comitetului de cenzori;

b) îndrumarea activității și controlarea gestiunii comitetului parohial.

Comitetele

Art. 20. *Comitetul central* are membri aleși și membri de drept. Membri aleși sunt: președintele, 6 vicepreședinți, secretarul general, casierul general și 24 membri. Membri de drept sunt: Președinții comitetelor diecezane și câte un membru al clerului delegat de fiecare Ordinariat al Provinciei Metropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș. — *Comitetul central* va fi asistat de un consilier cleric, delegat de Episcopatul Român Unit. În chestiuni religioase numai de comun acord cu acest consilier se pot lua hotărâri. — Membrii se aleg pe 5 ani.

Art. 21. *Comitetul central* conduce A. G. R. U. cu depline puteri, fiind îngrădit numai prin atribuțiunile rezervate congresului general. *Comitetul central* poate trece atribuțiile sale asupra *comitetului de direcție*, format din președinte și patru membri delegați de *comitetul central* din sânul său.

Art. 22. *Comitetul diecezan* are membri aleși: președinte, 2 vicepreședinți, secretar, 12 membri; — membri de drept: 2 membri ai clerului diecezan, desemnați de Ordinariatul diecezan, și președinții diecezani ai asociațiilor religioase din eparhia respectivă. Mandatul membrilor aleși durează 5 ani. *Comitetul diecezan* va fi asistat de un consilier cleric delegat al Ordinariatului diecezan. În chestiuni religioase numai de comun acord cu acest consilier se pot lua hotărâri.

Art. 23. *Comitetul diecezan* conduce și îndrumă activitatea comitetelor parohiale în conformitate cu statutele și potrivit normelor stabilite de *comitetul central*.

Art. 24. *Comitetul parohial* are membri aleși: președinte, 1—2 vicepreședinți, secretar și 3—5 membri; — iar membri de drept: parohii localei, respectiv administratorii parohiali și președinții socie-

tăților unite, cu caracter religios, din localitate (și filii).

Membrii comitetului se aleg pe 3 ani. *Comitetul parohial* coordonează activitatea societăților unite cu caracter religios din localitate, în conformitate cu Statutele acestor societăți.

Art. 25. Comitetele au capacitatea de a lua hotărâri dacă se întrunesc cel puțin $1/2 + 1$ din membri. Dacă la prima convocare nu s'a atins quorumul necesar, la a doua ședință ținută în termen de 3 zile dela întâia, capacitatea de hotărâri se condiționează de prezența a $1/4$ din membri.

IV. Secțiile.

Art. 26. Fiecare comitet poate înființa secții și anume:

- a) Secția religioasă;
- b) Secția literară;
- c) Secția socială-caritativă;
- d) Secția tinereții;
- e) Secția economică.

În fruntea secției stă un membru al *Comitetului* respectiv ca președinte delegat, având dreptul de a coopta 3—12 membri. Cooptarea va fi supusă ratificării comitetului respectiv.

V. Administrarea averii.

Art. 27. Avera formează un singur tot și este proprietate indivizibilă a A. G. R. U.

Avera A. G. R. rezultă din

- a) cotizațiile membrilor;
- b) donațiuni și legate;
- c) fructificarea capitalului mobilier;
- d) colecte publice;
- e) veniturile publicațiilor.

Asupra averii se va întocmi un inventar.

Din cotizațiile membrilor fondatori și pe viață se constituie un fond inalienabil, putându-se cheltui numai dobânzile acestui fond.

Art. 28. Comitetele diecezane și parohiale își vor alcătui bugetele până la 10 Decembrie ale fiecărui an și le vor supune aprobării comitetului central, respectiv comitetului diecezan.

Art. 29. *Comitetul central* va întocmi bugetul general pentru anul viitor în luna August. Bugetul general va fi supus spre aprobare congresului general ordinar.

Anul de gestiune pentru toate comitetele începe cu 1 Ianuarie și să sfârșește la 31 Decembrie.

Art. 30. *Comitetul central* va pune la dispoziția comitetelor diecezane și parohiale sumele aprobate prin bugetul general.

Din cotizațiile membrilor activi $1/3$ se rezervă comitetelor parohiale, $1/3$ comitetelor diecezane, iar restul stă la dispoziția comitetului central.

Cotizațiile plătite de membrii fondatori și pe viață trec în întregime în administrarea comitetului central.

Veniturile de altă natură rămân în administrarea comitetului, care le-a realizat.

Art. 31. Pentru controlarea întregii gestiuni bănești se înființează:

a) *Comitetul central de cenzori*, constând din 7 cenzori;

b) *Comitetul diecezan de cenzori*, constând din 5 cenzori;

c) *Comitetul parohial de cenzori*, constând din 3 cenzori.

Aceste comitete funcționează pe lângă comitelele de conducere respective.

Comitetul central de cenzori poate controla gestiunea oricărui comitet.

VI. Dispoziții finale.

Art. 32. Comitetul central va alcătui un *regulament general*, cum și regulamente speciale pentru a stabili normele de aplicare a prezentelor statute.

Regulamentele vor fi supuse ratificării congresului general.

Art. 33. Statutele A. G. R. U. nu pot fi modificate decât cu majoritate de 2/3, prezenți fiind 1/2 din membrii congresului general.

Art. 34. Desființarea A. G. R. U. nu poate fi hotărâtă decât de congresul general anume convocat în acest scop și întrunind 3/4 din totalul membrilor, cu majoritate de 3/4 și cu avizul Episcopatului Român Unit. În caz de desființare, toată averea A. G. R. U. revine de drept Provinciei Metropolitane Române-Unită de Alba-Iulia și Făgăraș, care va constitui din această avere un fond inalienabil, ale cărui venituri vor fi destinate pentru clădiri noi de biserici în parohii lipsite de mijloace.

Art. 35. A. G. R. U. este reprezentată în afaceri de drept civil de către președinte, ca delegat al Metropolei Române unite de Alba-Iulia și Făgăraș.

Art. 36. Aceste Statute, cum și ulterioarele modificări, intră în vigoare după aprobarea Episcopatului Român Unit.

Blaj, din congresul general de constituire al „Asociațiunii Generale a Românilor Uniți” (A. G. R. U.), ținut în ziua de 23 Noemerie 1929.

(ss.) Dr Valeriu Pop (ss.) Dr Augustin Popa
președinte. secretar.

CRONICI

La Băile Sovata se va deschide pe ziua de 15 Iunie 1930 Căminul „Sf. Iosif” al Congregației arhidiecezane de Surori a N. de D-zeu și P. V. Maria. Căminul »Sf. Iosif« (posta vila Prager) e situat în centrul Băilor, în loc deschis, liniștit și foarte ușor accesibil, față în față cu biserica gr. cat. — care se zidește acum, — pe un teren larg, cu bogată plantație de brad și cu un foarte frumos parc în față.

Căminul »Sf. Iosif« va fi servit și îngrijit de membre de ale Congregației. *In el vor fi primiți cu preferință preoți respective familii de preoți gr-cat.* și într'u cât va fi loc, și alte persoane și familii, care își caută sănătatea la aceste Băi, preferind să petreacă aci într'o atmosferă de liniște binefăcătoare.

Se va servi pensiune întregă (cuartir, serviciu și vîpt) cu prețuri obișnuite.

Din Carei. În ziua de 1 Iunie a. c. Msgr. Dr. Grigorie Pop, canonic și directorul central al Reuniunilor Mariane diecezane, a fost la Carei, unde

a promovat solemn în Reuniunea Sf. Maria a credincioșilor 139 membri; și în Congregația »Sf. Maria« a fetelor române-unite 27 membre. În aceeași zi s'au mărturisit și cuminecat 213 credincioși.

După aceste s'a aranjat în teatrul comunal o serbare religioasă cu un bogat și ales program artistic. În cadrele acestei serbări Msgr. Dr Grigorie Pop a ținut o înălțătoare conferință cu subiectul: „*Vizite cerești*”, tratând cu pătrunderea și verva-i cunoscută tâlcul celor doue vizite: una pe care a primit-o Precurata Fecioară Maria din partea ingerului, și alta pe care ea a dăt-a Elisabetei.

Serbarea s'a încheiat cu vorbirea de încheiere a zelosului paroh II. Msgr. Ludovic Vida.

Noul paroh rom. unit al Clujului. Păr. Ioan Agarbiceanu a fost numit din partea P. Ven. Ordinariat arhidiecezan, paroh al Clujului și protopop al districtului protopopes ca același nume.

Indexul cărților oprite în biserica ortodoxă. Sf. Sinod al bisericii ortodoxe române a condamnat și a pus la index ca ofensătoare pentru biserică, cărțile următoare: *T. Argezi*: »Icoane de lemn« și *V. Barnoschi*: »Neamul cojofănesc«.

BIBLIOGRAFIE

— Petru Tămaian: *Istoria Seminarului și a educației clerului diecezei Române-Unită de Oradea*. — Oradea, 1929. Prețul Lei 40. Părintele canonic P. Tămaian, un distins om de școală din generația care a luptat pentru răspândirea culturii și păstrarea limbii românești prin școlile noastre diecezane, cu o râvnă meticuloasă a adunat într'un mănunchiu lucruri și întâmplări peste care începuse a se întinde întotdeauna, dar care sunt foarte prețioase pentru cunoașterea spiritului acelor vremuri când Seminarul din Oradea era temela cetății a culturii române din părțile ungare.

Pe lângă alte lucruri neamintite în valoroasa Istorie a Seminarului din Oradea, scrisă cu multă pătrundere de d-l Prof. I. Georgescu, cartea Păr. Tămaian face cunoscută și educația clerului diecezan în diferitele Seminarii rom. care până la concentrarea tuturor clericilor în Seminarul din Oradea.

Este o contribuție de amănunte foarte prețioase pentru cunoașterea fazelor educației clerului nostru și a persoanelor proeminente cari și-au făcut studiile în acest Seminar.

Cartea are numeroase ilustrații, dintre cari nu trebuie să lipsească nici portretul aceluia care a fost rectorul Seminarului în 1925—1927.

O recomandăm cu căldură tuturor preoților, intelectualilor și mai ales foștilor seminaristi. Se poate comanda de la Seminarul teologic și dela librăriile românești din Oradea.

— Dr. Const. Pavel: *Miron Fompiliu 1847—1927*. — Viața și opera lui. — Beiuș, 1930. Prețul Lei: 60.

Harnicul profesor dela Beiuș, Dr C. Pavel, foarte bine cunoscut publicului românesc din prețioasele contribuții la degroparea trecutului nostru cultural din această parte a țării — n lucrarea de față ne mai dă câteva „pagini din trecutul cul-

tural al Bihării". Ni se evoacă cu atâta căldură viața unuia dintre cei mai idealști cărturari ai Bihării Miron Pompiliu, „om de școală, poet și prozator din Junimea, vechiul folklorist al Bihării, unul din cei dintâi cărturari ardeleni trecuți în vechiul Regat, unde vreme ca de trei decenii a cântat durerile acestui pământ răsărit, a doinit doinele și cântecele bătrânești și a povestit poveștile munților bihoreni, temute cetățui ale neamului românesc în întinderea spre șesul și apele Tisei". (p. 6 urm.)

Valoarea acestei lucrări o sporește, pe lângă tratarea limpede și ușoară a materiei, și împrejurarea că nu este o simplă înșiruire de fapte, ci în analizarea activității culturale și a operei literare a talentatului profesor bihorean, știe să întrețese cu măiestrie curente care pe acele vremuri frământau viața culturală și literară a popoarelor culte din Apus.

O recomandăm cu căldură tuturor cititorilor.

— Pr. I. Tălmăcel: *Strigăt de alarmă*. Bibl. populară catolică No. 1. Edit. Seminarului franciscan, Hălăucești. Prețul Lei: 6.

Strigătul de alarmă al Păr. franciscan I. Tălmăcel se îndreaptă împotriva adventiștilor, niște rătăciți habotnici, cari în unele locuri au început o propagandă primejdioasă pentru mântuirea sufletelor celor slabi de înțeles. În coloanele revistei noastre neobositul Păr. F. Wiercinski a făcut și face cunoscut cititorilor rătăcirile acestor sectari. Broșurica Păr. Tălmăcel vine într'ajutor să demasce pe acești rătăciți, scrisă pe înțelesul tuturor; o recomandăm ca și o bună armă de apărare, tuturor cititorilor noștri.

— Lazar Popovici: *Taină vieții lungi, Bucătăria fără foc, Regimul crud*. Tipografia diecezană Arad, 1930. Prețul Lei: 80, plus Lei 12 pentru francatură.

Știința modernă elimină complect cărnurile, narcoticele alcoolul și chiar aromatele din alimentația omului. Astăzi nu mai este pentru nimeni un secret că bolile toate, fără excepție, sunt efectul unei hrăni nesănătoase, efectul dureros al nerespectării legilor naturii. Pentru cei cari cunosc legea alimentației, legea ritmului și legea respirației, viața e sănătate, plină de bucuria muncii creatoare.

Pregătesc iconostase cu icoane în stil bizantin și apusean executate în modul cel mai artistic, precum și tot felul de **picturi pt. biserici și icoane în orice mărime.**

Renovez iconostase vechi și auresc în aur veritabil, întreprind toate renovările în legătură cu pictura internă în cele mai avantajoase condițiuni.

La cerere mă prezint la fața locului cu planuri și devizuri. Atelier bine asortat cu tot felul de icoane gata.

IOAN BOGDAN

pictor bisericesc

ORADEA, STR. NOGALL No. 11.

Foarte interesantă și instructivă, cartea e scrisă într'un stil viu și atrăgător, dând reguli de viață și peste 200 rețete deopotrivă utile celor dornici de a posti, celor chinuiți de boli, ca și celor cari înțeleg să prevină bolile,

Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad.

— Irénikon. — Tom. VII. No. 2. Martie—Aprilie 1930 cu următorul sumar: 1. F. Paris: Un calice historique; 2. C. Korojevskij: Le passage et l'adaptation des Occidentaux au rite oriental; 3. Hieromoine D. Balfour: La réform de l'Orologion; 4. D. E. et D. P. M.: Vie de saint Jean l'ibère et de saint Euthyme, son fils; Revue des revues; Bibliographie.

HÖNIG FRIDERIC

ARAD, SRTADA BARIȚIU 10-21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanță mare și cu prețurile precise a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopote. — Condițiuni avantajoase de plată.

Fondată
la anul 1840.

